

Tvorivosť v škole – škola tvorivosti 2. Zborník príspevkov z on-line vedeckej konferencie, ktorá sa konala 29. – 30. 10. 2014. Eds. M. Germušková – M. Petříková. Prešov: Prešovská univerzita 2014. 155 s.

Martina Petříková

Inštitút slovakistických, mediálnych a knižničných štúdií, Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove
mpetrikova9@gmail.com

Zborník *Tvorivosť v škole – škola tvorivosti 2* aj v roku 2014 ponúkol priestor pre odbornú verejnosť, ktorá sa zaoberá reflexiou rôznych druhov umenia (literatúra – hudba – výtvarné umenie), a prichádza s ponukou na ich efektívnejšiu a hlavne tvorivejšiu recepciu v školskom prostredí. Autori, ktorí sa zúčastnili konferencie s rovnomenným názvom, sústreďujú svoju pozornosť na rôzne tematické okruhy (slovenská a svetová literatúra, slovenský a anglický jazyk vo vyučovaní, literatúra ako podnet pre hudobné umenie, výtvarný prejav v školskej interpretácii) a na rozličné stupne škôl. Kladú dôraz na rozvíjanie kognitívno-zážitkového komunikačného modelu vyučovania. Usilujú sa o kreovanie stimulatívnych metodických námetov na realizáciu tvorivých hodín s literárnym textom, prípadne na tvorivé literárne písanie na hodinách slovenského jazyka a slohu, či v kontexte vyučovania anglického jazyka a literatúry, ale aj hudobného a výtvarného umenia.

Autori príspevkov vychádzajú z relevantných dokumentov, ktoré sprevádzajú reformu štátnych vzdelávacích programov a ich obsahov. Zároveň hľadajú invenčné metódy vyučovania zvolených obsahov z vybraných tematických celkov, aby nielen polemizovali, ale predovšetkým prekonávali stereotypy v jazykovom a literárnom vyučovaní. Maroš Buday sa v nadväznosti na poznanie poviedkovej tvorby Edgara Allana Poea usiluje o reflexiu spôsobu zaobchádzania s naratívami spisovateľa, a to na hodinách americkej literatúry. Ivana Čimermanová sa zaoberá problematikou tvorivosti, aby podporila jej začlenenie do kontextu univerzitného vzdelania a prípravy budúcich učiteľov. Vychádza z výsledkov výskumov, ktoré potvrdzujú, že tvorivosť je rozvíjateľná, avšak v školskej praxi sa len pomaly upúšťa od encyklopedického modelu vyučovania a zároveň veľmi pomaly sa rozširuje priestor pre uplatňovanie tvorivej metodiky. Michaela Čurlíková reflektuje jeden z kompozičných princípov v novele Jána Červeňa a venuje sa reflexii farebných pomenovaní v symbolicko-estetickú štruktúru vybranej prózy. Marta Germušková sa venuje problematike interpretácie literárneho textu a rôznorodosti jej metodických modalít, aby podnietila záujem učiteľov na rôznych stupňoch škôl o problematiku tvorivého didaktického manažovania práce s literárnymi textami, ako aj o rozvíjanie intrinzičnej motivácie žiakov, aby mohli angažovanejšie vstupovať do tvorivej školskej literárnej komunikácie. Martina Petříková vo svojom príspevku reflektuje problematiku tvorivej interpretácie umeleckého textu, a to v kontexte vyučovania svetovej literatúry určenej pre mladšieho školského recipienta a v nadväznosti na štátny vzdelávací program (ISCED2). Svoju pozornosť upriamuje aj na možnosti využitia moderných didaktických prostriedkov a webových stránok v procese tvorivej interpretácie literárneho textu Jostaina Gaardera s názvom *To je otázka*. Tatiana Pirníková sa inšpiruje tvorbou slovenského hudobného skladateľa Ota Ferenczyho a vyberá si jeho tri piesňové cykly ako hudobné reakcie na diametrálne rozdielne polohy básnického textu. Autorka načrtáva spôsoby, ako možno prostredníctvom percepcie a spontánneho zážitku hľadať cestu k podstate skladateľovej výpovede. Barbora Popovičová sa snaží o

umocnenie pozitívneho vzťahu žiaka k umeleckej literatúre a čítaniu, ale zároveň i rozširovanie lexiky žiaka vo vyučovaní anglickej literatúry. Rita Rafajlovičová sústreďuje svoju pozornosť na problematiku rozvíjania jazykových kompetencií, a to prostredníctvom reflexie jazykových testov. Opiera sa pritom o výsledky výskumu, ktorý na vzorke 120 študentov hodnotil ich schopnosti používať vybrané gramatické štruktúry. Anna Ritlyová sa venuje problematike využívania umeleckej literatúry v školskej jazykovej komunikácii, pričom vychádza z presvedčenia o dôležitosti literárneho textu v kontexte vyučovania cudzieho jazyka. Alena Sedláková nazerá na tvorivosť ako na jeden z významných faktorov výtvarnej reflexie žiakov. Výtvarný prejav reflektuje aj v nadväznosti na tvorivé prepájanie symbolov s fragmentmi umeleckej ilustrácie určenej pre mladšieho recipienta. Michaela Sepešiová sa vo svojom príspevku venuje otázke kreativity a inovácií v oblasti CLIL (metodiky Content and Language Integrated Learning). Konštatuje, že môžu byť účinné iba vtedy, ak sa ciele vzdelávania týkajú rovnako jazyka a obsahu, pričom musia byť presne definované. Eva Smoláková sa usiluje o efektívne rozvíjanie čitateľskej gramotnosti na hodinách anglického jazyka v sekundárnom stupni vzdelávania. Jana Ščigulinská prezentuje tvorivé literárne písanie ako vhodnú metódu rozvoja produkčných zručností žiakov v anglickom jazyku. Autorka vychádza z recepcie vybraného rozprávkového žánru, aby načrtla možnosti jeho využitia pri písaní tzv. „fractured fairy tales“. Anna Timková Lazurová venuje pozornosť hodnotovému systému a predovšetkým odlišovaniu či oddeľovaniu dobra od zla v kontexte školskej literárnej komunikácie a v reakcii na vedomie o vplyve globalizujúcej sa spoločnosti na dieťa.

Zborník *Tvorivosť v škole – škola tvorivosti 2* je výstupom, ktorým autori nadviazali na konferenčné stretnutie s jeho ponukou rozširovať priestor pre diskusiu o stále aktuálnych otázkach tvorivej recepcie textu v prostredí školy.